

Ignasi J. Baiges i Jardí

Ignasi J. Baiges i Jardí, nascut a Tortosa

l'any 1951, és doctor en història medieval, expert en paleografia i diplomàtica, professor de la Universitat de Barcelona des del 1980 i catedràtic de ciències i tècniques historiogràfiques de la mateixa Universitat des de l'any 2009. Ha cursat també estudis de grau en genealogia i heràldica. Pertany des del 1990 a la Societat Catalana d'Estudis Històrics, filial de l'Institut d'Estudis Catalans. Forma part del Grup de Recerca en Estudis Medievals d'Art, Història, Paleografia i Arqueologia (MAHPA), grup de recerca consolidat i reconegut per la Generalitat de Catalunya; del Grup d'Innovació Docent [Contra]Tædium, reconegut per la Universitat de Barcelona, i de l'Institut de Recerca en Cultures Medievals (IRCVM) d'aquesta universitat. Des del 2003 és membre de la Comissió Internacional de Diplomàtica, organisme dependent del Comitè Internacional de Ciències Històriques. Durant el període 2009-2015 ha estat director del Departament d'Història Medieval, Paleografia i Diplomàtica de la Universitat de Barcelona.

La seva activitat investigadora se centra en l'estudi de l'escriptura i la cultura escrita en tots els seus aspectes i es pot dividir en tres grans àmbits: l'estudi de la Cancelleria Reial catalanoaragonesa, l'evolució del notariat i l'edició de textos. En el primer àmbit (l'estudi de la cancelleria reial), convé citar la seva tesi doctoral, *Els registres 'Officialium' a la Cancelleria de Jaume II (1303-1327)*, de 1988, i els articles «Aportació a l'estudi de la gènesi del nomenament reial: els nomenaments d'oficials reials de Jaume II», publicat a *Acta Historica et Archaeologica Mediaevalia*, vol. 1 (2004), i «El testament de Pere el Gran: estudi diplomàtic» (en col·laboració amb Maria Josepa Arnall), comunicació presentada a l'XI Congrés d'Història de la Corona d'Aragó, celebrat a Palerm l'any 1983. En relació amb l'evolució del notariat, ha presentat la ponència «El notariat català, origen i evolució» al I Congrés del Notariat Català (1994) i la comunicació «Notariat, comerç i cultura escrita a la Catalunya Nova (segles XIII-XV)» al XVII Congrés d'Història de la Corona d'Aragó (València, 2005).

No m'he estès més en els apartats anteriors perquè la part més important del seu treball d'investigador, en especial de cara a la participació que s'espera d'ell en les tasques de

la Secció Històrico-Arqueològica, és l'edició de textos i documents. Entre els estudis de fons documentals, destaca l'edició, en col·laboració amb Anna Rubió i Elisa Varela, de la *Cort General de Montsó de 1382-1384*, publicada per la Conselleria de Justícia de la Generalitat de Catalunya l'any 1992. També el *Llibre de Privilegis de Cervera (1182-1456)*, editat en col·laboració amb Max Turull i d'altres l'any 1991 (Fundació Noguera, col·l. «Llibres de Privilegis», núm. 1). El gruix més important de les seves edicions correspon, però, a Andorra i Barcelona. A Andorra dirigeix la col·lecció «Diplomatari de la Vall d'Andorra», la finalitat de la qual és editar els documents públics del Principat fins al segle XIX; fins ara s'han publicat els volums corresponents als segles XIV, XV, XVII i XIX. A més de dirigir, com he dit, aquesta col·lecció, Ignasi Baiges hi ha editat, en col·laboració amb Mariona Fages, el volum corresponent al segle XIV (1993). El que correspondria al primer volum d'aquest cartulari havia estat editat amb anterioritat, l'any 1988, per Cebrià Baraut amb el títol *Cartulari de la Vall d'Andorra (s. IX-XIII)*; Ignasi Baiges ha reeditat aquest volum, augmentat i corregit per ell, l'any 2005. Ha publicat també l'anomenat *Llibre de la Terra d'Andorra. Un llibre de privilegis* (1997) i el *Polítar andorrà. De la antiquitat, govern y religió, dels privilegis, usos, preheminiències, consuetuts y prerrogatives de la Vall de Andorra, Andorra la Vella, Consell General del Principat d'Andorra* (2014). Totes aquestes obres han estat publicades pel Govern d'Andorra o les seves conselleries.

En relació amb la documentació barcelonina, Ignasi Baiges va ser una peça fonamental en la publicació dels pergamins de l'arxiu comtal, del qual s'han publicat dos títols, cadascun en tres volums. El primer, que abasta els comtats de Ramon Borrell a Ramon Berenguer I, va ser dirigit per Josep Maria Salrach i per mi mateix; del segon, que comprèn els regiments dels comtes de Ramon Berenguer II a Ramon Berenguer IV, Ignasi Baiges en va ser també codirector; ambdues obres van ser publicades per la Fundació Noguera els anys 1999 i 2010. I més important encara per a l'Institut d'Estudis Catalans, Ignasi Baiges és col·laborador del programa Catalunya Carolíngia, iniciat per Ramon d'Abadal, dins del qual ha estat coeditor, juntament amb Pere Puig i Ustrell, del volum VII, corresponent al comtat de Barcelona, enllestit el mes de novembre passat i que confiem que l'Institut podrà editar aviat.

També ha participat molt activament en la important, però poc agraïda, tasca d'organitzador i catalogador d'arxius. Ha inventariat, sol o en companyia, diversos fons de pergamins, com els de l'Arxiu Municipal de Besalú, els del monestir de Pedralbes i els de l'Arxiu del Marquès de Barberà, així com els fons de pergamins del Col·legi d'Advocats de Barcelona, del qual, a més, en col·laboració amb Lluïsa Cases, ha publicat el catàleg de manuscrits de documents jurídics (1991).

Ha impartit nombrosos cursos especialitzats de paleografia i diplomàtica de post-grau o per a arxivers, dels quals citaré només el primer: «L'escriptura a la Catalunya medieval i moderna», l'any 1988, en col·laboració amb Maria Josepa Arnall, i el darrer: «Curs de paleografia i diplomàtica: lectura i interpretació de documents medievals catalans», impartit els cursos 2011-2012 i 2013-2014, així com cursos d'introducció a la paleografia als arxius comarcals d'Arenys de Mar (1992), Terrassa (1993), Cervera (1996 i 1997) i Tortosa (1997 i 1998).

D'entre les seves nombroses participacions en congressos, només en citaré algunes en trobades internacionals com «Edición de documentos medievales en Aragón, Cataluña y Valencia» (en col·laboració amb Maria Milagros Cárcel i Pilar Pueyo), presentada al Twelfth International Congress of Diplomatics: «Regionale Urkundenbücher», que tingué lloc a Sankt Pölten l'any 2009; «Le Scriptorium: objectifs et usages» (en col·laboració amb Elena Cantarell), a la Journée Autour de l'Élaboration d'un Album de Diplomatique Européenne en Ligne, celebrada a París, a l'École National des Chartes, l'any 2010, i «Nouvelles propositions pour la Series Hispanica», al Colloque des Monumenta Palaeographica Medii Aevi, organitzat per l'Académie des Inscriptions et Belles-Lettres de l'Institut de France l'any 2012.

És o ha estat també membre dels consells científics o de redacció de les revistes *Lligall*, *Revista Catalana d'Arxivística*, *Anuario de Estudios Medievales* i *Aragón en la Edad Media*, i de la col·lecció «Monumenta Hispaniae Pontificia», de la Universitat de Lleó.

Per tot això, en nom de la Secció Històrico-Arqueològica, que ha donat el vistiplau per a la seva presentació, goso demanar als membres de l'Institut el vot favorable a la seva candidatura, atès que pensem que la seva incorporació serà molt beneficiosa per a la Secció Històrico-Arqueològica i per a l'Institut d'Estudis Catalans.

Text llegit pel senyor Gaspar Feliu i Montfort en el Ple del dia 14 de desembre de 2015